

PEST, AUGUSTUS 8.

33 szám.

II. FÉLÉV. 1861.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ért.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ért. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

Örök igazságok. III.

Ha e földi élet rövid vándorlás az örökkévalóságba: mi sem lehet ránk nézve fontosabb, mint hogy oly utat válaszsunk, mely ohajtott célunkhoz az örök boldogságba vezet. Két ut áll előttünk: a kárhozat s örök élet útja. Egyiken mindenesetre haladnunk kell; — hogy melyiken? . . . az tetszésünktől függ. Ne feledjük azonban, hogy ha e választást eltévesztjük, számunkra minden veszve van.

Az örök üdv munkálása oly ügy, mely valamint bennünket embereket közösen érdekel, úgy egyszersmind mindegyikünknek legfontosabb teendője is. Mindennek e célra kell közreműködnie. Habár mindent megtettünk is, de ha ez egyet elhanyagoltuk, minden veszve van, s ha ez egyet megtettük, minden egyéb mulasztás ez által helyre leend pótolva. „Továbbá csak egy szükséges” — mondja az Üdvözítő (Luk. 10, 42.). S mi ez az egy? Nem egyéb, mint az örök üdvösség munkálása. A végre nem teremtettünk, hogy gazdagok, szépek vagy kitünőek legyünk, hanem igenis, hogy Istennek szolgáljunk s ez által boldogok lehessünk. Azért inti sz. Pál apostol a thessalonikai híveket: „Kérünk titeket testvérek, hogy a ti foglalatosságotokat tegyétek” (Thess. I. 4, 11.). Mintha mondaná: Intlek benneteket, kedves testvérek! hogy földi gondjaitok közt a legfőbb s legfontosabb ügyeket, az örök üdv munkálását el ne hanyagoljátok!

Lojolai sz. Ignác összetalálkozott egyszer Páris utczáján Xav. sz. Ferenczcel, ki akkor még a világ fia levén, földi kincsek gyűjtésével foglalkozott s a többek közt ilyformán szólott hozzá: „Ön nemde e csalárd világnak szolgál, mely mindig ígér, de soha sem ad? — S ha meg is adná azt, a mit ígér, valljon meddig tartana mindez? — tovább semmiesetre sem, mint e rövid földi élet. Mit használna pedig ekkor önnek minden kincs s gyönyör, ha örökké boldog nem lehetne? . . .” A leczke hatott. Ferenczünk megtért és India buzgó apostola lön.

Valóban legelső, legfőbb s legfontosabb dolgunk az örök üdvösség munkálása. E világon csak egy jó és egy rossz van. Az egyedüli jó: örökké boldog lenni; az egyedüli rossz: örökre elkárhozni. S mégis semmi dolgunkban sem mutatunk annyi könnyelműséget s hanyagságot, mint az örök üdv munkálásában.

Mit nem teszünk s mennyit nem áldozunk, hogy e vagy ama vágyunkat, vagy szenvedélyünket kielégítsük? Egy pör megnyerésére, valamely birtok megszerzésére, vagy egy szerencsés házasság megkötésére olykor vagyonunkat, egészségünket s becsületünket is készek vagyunk föláldozni. Ehséget, nélkülözést s megaláztatást békével tűrünk, csak hogy némely földi javak birtokába juthassunk. Nincs veszély, mely célunk kivételétől visszariasztana. Nézzük csak a kalmárt: mint teszi ki magát a legnagyobb életveszélyeknek tengeren s szárazon, hogy tetemes birtokra tegyen szert, mely ötlet talán örökre boldogtalanná teendí. — A nagyravágyó, fősvény és kéjencz határt nem ismerő mohósággal ragad meg minden alkalmat, hogy lelki nyugalma, ideig- s örökkévaló boldogsága árán pillanatnyi örömet élvezhessen. Mennyire elszomorodunk, ha egy pört elvesztettünk, birtokunkat szerencsétlenség érte, vagy valamely kedves jószágunk elveszett? S ha egy halálos bünt elkövetünk, az Isten kegyelméből kiesünk, még meg sem zavarodunk, annyiba sem vesszük, mint egy csekély szunyogcsipést. Szégyen fog el bennünket, ha restségünk miatt megfeddetünk; de hogy az örök üdv munkálásában hanyagok s könnyelműek vagyunk, el sem tudunk pirulni. Hasonlítunk azon gyermekhez, ki ugrándozva s játszva közeleg a tátongó mélység felé. Ha valamiben kárunk történt, mennyire iparkodunk ezt jóvá tenni; ha az isteni kegyelmet elvesztettük, tovább mulatunk, tréfálunk s nevetünk.

„Ti jártok és futtok — mond III. Ince pápa — tört s járatlan ösvényeken, fölmentek a dombokra s hegyekre; fölkusztok a sziklákra és bekalandozzátok a hegyiséget; kerülitok az egyik mélséget, a másik felé közeledtek; ti behatoltok a föld gyomrába, leereszkedtek a tenger fenekére, kipuhatóljátok a folyó fővenyét, fölkere-

sítek az erdők örök árnyékkal környezett rejtekhelyeit s a puszták elhagyott tájait; kiteszíték magatokat szél- és esőnek, villám- s dörgésnek, zivatar- és a tenger hullámainak stb., hogy egy maroknyi port halmozzatok össze, melyet a szerencsétlenség legkisebb szele tova fú. Valljon nem volna-e elegendő e fáradsalmaknak tizedrésze arra, hogy magatoknak az örök kincseket megszerzétek?

Gondoljuk meg, hogy az örök üdv munkálása a legfontosabb, egyedüli és helyrehozhatatlan ügy.

L e g f o n t o s a b b ü g y. Ennek jól vagy balul kiütése örök életünk fölött határoz. A legboldogabb vagy a legszerencsétlenebb következményeket vonja maga után; mert csak egy lelkünk van, melyet ha elvesztettünk, mindennek vége van. „Lelkünk nagyobb értékű, mint az egész világ“ — mondja aranysháji szent János. — Többre kell tehát ezt becsülnünk, mint a világ minden kincseit, gyönyöreit s méltóságait. Ennek megértésére nincs szükség, hogy több bizonyítékokhoz folyamodjunk, ha elgondoljuk, miszerint Isten egyszülött Fiát adta oda lelkünk megváltásáért. „Ugy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte“ (Ján. 3, 16.). Nem ok nélkül mondotta tehát Nerei sz. Fülöp balgatagnak azt, ki lelkének megmentéséről nem gondoskodik.

Bizonyos fejedelem követet küldvén XII-ik Benedek pápához, őt egy szivesség megtevésére kérte meg; mit ő, a nélkül, hogy lelkismeretét bünnel ne szennyezze be, meg nem tehetett. A kérelem meghallgatása után imigyen szólt a követhoz: „Mondja ön meg császárjának, hogy ha két lelkem volna, egyet ő érte elveszithetnék; de mivel csak egy van, ezt nem akarom, és nem is adhatom érte oda.“ Szent Théréz többször mondá társnőinek: „Testvérek! egy lélek, egy örökkévalóság! Ha ez a lélek elvesz, minden elveszett. Ha egyszer elveszett, örökre elveszett.“

Egyetlen ügy. — „Továbbá csak egy szükséges.“ — „Mit használ az embernek ha az egész világot is megnyeri, lelkének pedig kárát vallja?“ (Máté 16, 26.). Legyünk bár e földön szegények, betegek, megvetettek, utálatosak és szomorjak: mindez hajszálnyit sem fog nekünk ártani, ha csak egykor az örök boldogságot elnyerjük. Meg fog ekkor minden fájdalom és szenvedés szünni; mert „letöröl szemünkéből az Ur minden könnyet s nem lesz többé sem halál, sem sírás, sem fájdalom“ (Tit. jel. 21, 4.). De ha e legfontosb és egyedüli ügyünket elhanyagoljuk, mit használ akkor, hogy egész életünkben vígadtunk, jól éltünk, gazdagok és kitünők voltunk? Lelkünkkel minden — tisztület, gazdagság, gyönyör és méltóság . . . minden elveszett. Mit várhatna azon szolga urától, ki fontos ügyek elintézése végett messze tartományba küldetvén, ott küldetéséről egészen megfeledkezve, gyönyör-élvezetekben tölténé idejét?

Egy szép lelki s testi tehetségekkel megáldott, de rossz magaviseletű ifju látogatást tevén Nerei sz. Fülöpnél, kit régóta ismert, hosszasan eldicsekedett arról, mily előmenetelt fog ő a jogtudományokban tenni? Fülöp nagy türelemmel hallgatta végig a hosszúra nyúlt beszédet, melynek végeztével ilyforma kérdést intézett hozzá: „És ha tanulmányait elvégzi, mit fog ön ten-

ni?“ — „Akkor jogtudor leszek“ — volt a rövid válasz. „És azután?“ — faggatódzék tovább a szent. „Azután nagy és bonyolodott pöröket fogok vállalni. Éles elmém, tudományom- s ékesszólásommal közfigyelmet fogok gerjeszteni.“ — „És azután?“ — „Azután bizonyosan tisztességes s fényes hivattalal fognak megtisztelni, lesz pénzem, vagyonom bőségben.“ — „Hát azután?“ — „Öreg napjaiban tisztességes és kényelmes életet fogok élni.“ — „De ezután?“ — „Ezután . . . akkor, akkor . . . — hebegé ő — meg fogok halni.“ Itt emelkedtebb hangon s némi diadallal kérdé tovább a szent: „És azután?“ . . . De erre már nem tudott az ifju felelni, hanem lehajtott fővel távozott. E szót „azután“ sehogy sem tudta kivetni elméjéből. Nem sokára e párbeszéd után elhagyta a jogtanulmányokat és szerzetbe lépett.

„Egyet kértem az Urtól — mondja szent Dávid — hogy az Ur házában lakhassam“ (26. zs. 4. v.). Ez az egy az, minek elnyerésére az élet, idő és kegyelem adott. Ez az, mi nem csak legfontosabb és egyedüli, hanem egyszersmind helyrehozhatatlan ügyünk.

Nem is lehet képzelni nagyobb tévedést, mint ha egy örökboldogságot harácsolunk el. S úgy szólván, minden tévedést helyre lehet hozni, de ezt soha. Ha valaki valamijét elvesztette, vagy ezt, vagy e helyett másikat szerezhet. De ha az idő elmúlt, az élet lejárt: nincs, a ki nekünk ezeket visszaszerelje. Azonban noha ily komolyan fontos az örök üdv munkálása, mégis a keresztények legnagyobb része úgy él, mintha mindegy volna: elkárhozni vagy üdvözülni; úgy él, mintha nem is hinné, hogy örökkévalóság létezik. Sokan büneik fertőjében e gondolattal vigasztalják magukat: hátha nem kárhozom el? — De hátha elkárhozol? Balgatag az, ki lelke üdvét egy könnyelmű „talán“-ra bizza. „Nem egy ház, mezei birtok vagy állomás elvesztése forog kérdésben, hanem egy boldog örökkévalóság“ — mondja aranysháji sz. János. Valljon begranál-e a kutba azon reménnyel, hogy onnan majd csak talán ismét ki fogsz szabadulni? — Együttal arról is emlékezzünk meg, a mit az Üdvözítő mond: „A mennyek országa erőszakot szenved és csak az erőszakosok ragadják azt el“ (Máté 11, 12.). A renyhéknek nem fog megadatik a mennyek országa, hanem csak azoknak, kik az Isten szolgálatában kellőleg szorgalmatoskodnak.

Távol tehát attól, hogy ily fontos ügy kimenetét egy „talán“-ra bizzuk; félelem és bizalom közt keressük Isten országát és az ő igazságát.

Peánich József.

Hát mi lesz már? . . .

Nem tudom, hogy mit feleljek
Arra a sok kérdő szóra:
Hát mi lesz már? Eljövend-e
Az a rég várt boldog óra,
Mely meghozza azt, a mire
Olyan sóvár szívvel vágyunk;
Mely meghozza boldogságunk
Szirt-alajját — szabadságunk?

Hajh! . . . tudom már, mit feleljek
Arra a sok kérdő szóra . . .

Minmagunkon függ, akarjuk,
S eljövend a boldog óra:
Törjük össze a láncokat,
A melyek ránk nehezdednek,
Törjük össze, zuzzuk porrá
Rabbilincset a... véteknék!

Szabad szívvel, szabad karral
Ha ügyünkért sikra szállunk,
Megvalósul szívreményünk
Teljesedik honfi álmunk;
Ellenségink büszke vára,
Mint Jerikó, összerecsésen...
Bűnbűnöstől ment népeknék
Semmi sincsen — lehetetlen.

L á z á r.

A keresztény irgalmasság lelki cselekedetei.

II.

A tudatlanokat oktatni.

„Dicsértessék a Jézus Krisztus! A mivel az Isten megáldotta kegyelmeteket, nyujtsanak ezen szegény gyermeknek egy falat kenyert és egy kanál ételt“ — ezen kérő szavak hangzottak az apáthi iskolamesternek konyháján, épen midőn az főállva, kalap föltéve, bottal kezében, régi keresztény szokás szerint, éltes feleségével a husvéti szentelt bárányban részesülni készült.

— Eredj feleségem, hidd be a szegényt. Üdvöztőnk dicső föltámadásának szent napján nem szabad a szegénynek éhezni!

És a jámbor nő kilép a konyhába, hol szemei egy szakadozott öltönyű, de szemes, piros-pozsgás tíz éves fiúnak nyájas arczával találkoznak. „Lépj be fiam hozzánk“ — szólítja őt a mesternő; és a fiu bátortalanul lépdel a tiszta, noha szegényes hajlékba, hol előbbi köszöntését ismétli. Az agg mester vizsga szemei a fiura tapadnak; hosszas hallgatás után végre megszólamlík:

— Vess keresztet magadra fiam, mondj el az asztali áldást, azután állj közénk és részesülj velünk a husvéti szentelt bárányban.

— Keresztet tudok vetni, bátyám uram! — felel a fiu — de az asztali áldást elmondani nem tudom, nem tanítottak meg rá; emi is jobban szeretnék én amott a póczikon, mert nem szoktam eddig ily tisztes emberekkel egy asztalnál enni.

— Hát honnan való vagy te, fiam? kik voltak szülőid, hogy még az imádságra sem tanítottak meg? mit tettél eddig, hogy még imádkozni sem tanultál meg? — kérdé szánakodva a jószívű mester.

— Én Vas vármegyéből való vagyok. Szülőim sok apró gyermekkel megáldott szegény zsöllérek, kik engem még hiskedéségemben egy kéregető rokonomnak adtak, ezzel koldulgatva Andocsig jöttünk a bucsura; de tőle a „Miatyánk“-on és Üdvözet“-en kívül más imádságot nem tanultam. Andocson öreg bátyám meghalt, és én most egyedül maradván, kéregetve hazamba igyekszem, ha csak utközben valami jó ember házába nem fogad.

— Szegény fiu — szánakodék a mester — no csak tedd le gunyádat és botodat; imádkozzál a mit tudsz, azután egyél velünk, a mit az Isten adott.

A szegényes ebéd elkelt. A fiu fölkel, kezét csókolt, köszönetet mondott, s utnak indulni készült. A mesternő nem birta róla levenni szánakozó szemeit. Végre megszólalt:

— Fiam, nem volna kedved nálunk maradni? majd mi megtanítunk imádkozni és dolgozni, azután még ember lehet belőled.

A fiu szemeit a mesternőre szegezé; azután ajkai mint egy kételkedve e szavakat rebegék:

— Ha nénémasszony meg nem vet egy szegény koldus fiut, én örömmel maradok; örömet tanulok imádkozni és dolgozni, és hálaadó is akarok lenni.

— Ugy fiam! ekkor lesz belőled ember — biztatá a fiut a mester. — Jó tehát, a mi házasságunkat nem áldotta meg az Isten magzatokkal, mi tehát téged fiul fogadunk és majd jóra nevelünk, szülőid helyett szülőid leszünk. A jó Isten majd megjutalmaz minket; téged pedig, ha jó leszesz, megáld.

A fiu sirva fakadt, a mesternő megölelé őtet, kivezeté a kamarába, tálba vizet töltött, a tál mellé fésűt tett; meginté a fiut, hogy mosakodjék és fésülködjék meg, ő mindjárt visszatér.

A fiu neki készült a mosakodásnak, fésülködésnek. A mesternő átballagott a szomszédba egy jómodu földmives gazdához, kinek tíz éves fiaeskáját csak a napokban tették a sirba. Elbeszélte itt a nála ma történeteket, és könyörgött: adna az elhalt fia fehér ruháiból egy párt kölesön, miglen ő a fiúnak varrhat, majd az Isten megfizeti neki.

Ezen szavak a szomszéd gazdának és feleségének hegedni kezdő szívsebeit újra fölszaggatván, könyezni kezdetek, de a kérést meg nem tagadták, hanem korán elhunyt kedves fiuknak egész öltözetét a fogadott gyermeknek ajándékozák azon egyetlen föltétel alatt, hogy ők legyenek az első, kiknek a mesternő fogadott fiát először bemutandja.

Gondoljuk el a mesternő örömet. Rögtön fölkarolá ő az eléje rakott ruha-nyalábot, haza sietett vele, s vigan segíté a fiut előbbi rongyaiból kivetköztetni, és a hozottakba felöltöztetni. Azután mintegy édes anyai örömmel a fölesinosított fiut kézen fogva, bevezeté a szobába és bemutatá a gondolatokba merült mesternek, vidor hangon így szólítván őt:

— Férjem, te mester vagy. Im az Isten ezen fiut nekünk ajándékozta, neveld tehát derék emberré, jó kereszténynyé!

— Megteszem, feleségem. Ugy segéljen meg minket az Isten!

Azután a fiúnak kezeit övéibe szorítván, homlokára csókot nyomott és atyai komoly hangon inté őt, hogy legyen bizodalmas, engedelmes, tanulékony, jámbor, istenfélő, emberbecsülő és iparkodó.

A fiu kezét csókolt és minden jót ígért.

— De a patvarban, honnan varázsolta elő ily rögtön ezen díszes öltözetet? — kérdezé a mester feleségét.

— A jó Koppányi szomszédok ajándékozák — felel é a feleség — az Isten áldja meg őket!

— Ugy édes fiam! kötelességed ezen jó embereknek mindenek előtt köszönetet mondani.

Kezén fogva ballagott a mester a fiuval s a mes-

ternő utánok a szomszédba. A szomszédok már az ablakon által leskelődtek; s mire a jövevények a szobához érkeztek, már az ajtó kitérült, az érkezők beléptek; a jötevők a csinos fiut nyájasan fogadták, ki dadogva kezdte szólani:

— Bátyám uram, nénemasszony! az Isten fizessen meg kegyelmeteknek velem tett jóságukért.

A szomszédok egy titkos könyvet szemökben és egy mély fohászt keblökben elfojtva, nyájasan mondák a fiunak:

— Kedves fiu! minthogy az Isten a mi kedves magzatunkat elvette, ezentul annak ruhájában mi ugy nézünk téged, mint édes gyermekünket; csak jó légy, új szülőidnek engedelmeskedjél. Ugy áldjon meg az Isten!

Ezen szavaknál megkondultak a torony harangjai, letenyére gyűjtendők a helység lakóit; a mester tehát fölszólt:

— Jer fiam, feleségem! jertek jó szomszédaim! adjunk hála az Istennek a mai nap áldásaiért és könyörögjünk mindnyájan: adja ő szent Felsege áldását jó szándékunkra és megkezdendő nevelési munkánkra.

A mesternő kézen fogva a fiut, anyai büszkeséggel vezeté a templomba, melynek ajtajánál az ácsorgó népnél szájról szájra röppent az örvendetes hír, miszerint a koldus fiut a mesterék fiokul fogadták, Koppányi Györgyék pedig jól fölruházták. És a jó nép áldotta mindnyájukat.

Fölvirradt a husvét-hétfő. A kised falu nagyreményű esemétei vigan gyűltek a tanodába, a kis fogadott fiut (kit nevezünk Cseri Ferkónak) szívesen körükbe fogadák és vele nyájas barátságot szöttek. Az első harang-szóra belépett a mester is; Ferkónak helyét kimutatá a padban és komolyan fölhívá, hogy magát illedelmesen viselje, tanuló-társait szeresse, becsülje, mindenre figyeljen, és a mit eddig elmulasztott, azt most iparkodással törekedjék pótolni, főleg serénykedjék a mindennapi imádságokat minél előbb betanulni. Azután a gyermekekhez fordulva, szívekre köté, hogy új pajtasukat ők is szeressék, különösen pedig iparkodjanak ötöt az imádságra a tanodán kívül is oktatni. „Most pedig fiaim — mondá — áldjuk az Istent!”

A gyermek-sereg egyszerre föláll, a mester komoly, méltóságos állást vesz; jobb keze, valamint a gyermekekéi is keresztvetésre emelkedik, és az ártatlan gyermeki ajkakon megzendül az ajtatos imaszó. Ferkó ösztönyszerűleg utánozta a gyermekeket, az „Üdvözlét” végeig ajtatosan rebegtek ajkai; de itt elakadt, szemei lángolni kezdtek, úgy tetszett, mintha egész valója figyelemmé olvadt volna össze, dobogó szívvél hallgatta a gyermekek szép imáit; és midőn ezek elhallgattak, Ferkó szemei könyvekbe lábadtak, fölsohajtván: Oh vajha ezen szép imákat minél előbb megtanulhatnám!

— Megtanulod igen is fiam — biztatá a mester — csak figyelmezz és iparkodjál.

Ferkó szót fogadott; minden iparkodását oda fordította, hogy a napi imákat minél előbb megtanulja. Szent mise után a legértelmesebb tanoncokat fölkérte, mondognak előtte az imádságot; s midőn a többi gyermekek a pázsiton vigan futkározva labdát játszottak, Ferkó akkor imádkozni tanult. Este, midőn a jámbor mester-pár az imádságot fonszóval mondotta, Ferkó

noha akadozva, már képes volt gyámszülőivel együtt imádkozni. Szóval: pár hét múlva Ferkó már a szokott imádságokat tudta, a betűket ismerte, mindenben bámulandó előmenetelt tett; e mellett gyámszülőinek ugy kezére tudott járni, hogy aprólékos teendőikben az öregek bizton Ferkóra hagyatkozhattak. De szerette is a jámbor s tanulékony fiut szegény, boldog. Így Ferkó napjai vigan és boldogul haladtak a mesteréknél két álló évig.

Eljött a harmadik szent husvét. A mester-család szokás szerint elkölté a szentelt bárányt. Az öreg mester egyszerre megszólal:

— Ferkó fiam, te imádkozni, olvasni, számolni annyit tudsz, a mennyit egy szegény dolgos embernek tudnia kell; itt volna az idő most már jövő sorsodról is gondoskodni, mondd meg hát nekem, mi szeretnél lenni?

— Mi lehetnék egyéb, kedves atyám, dolgos embernél? Szegény fiu vagyok, de ha az Isten ohajtásmat meghallgatná, én is mester szeretnék lenni, hogy minél többeket taníthatnék imádkozni és a Mindenhatót áldani — felelé Ferkó.

— Jó, fiam — folytatta a mester — ugy hát orgonálni kell tanulnod. Én ugyan magam is gyöngé vagyok az orgonálásban; de az Isten majd talán támaszt jó embert, a ki tökéletesíti azt, a mit én veled megkezdék.

És ettől fogva gyakran látjuk az öreg tanítót Ferkóval az orgonán tanulgatni.

Ferkó az orgonálásban is haladott egy kissé, mire a templom bucsuja elérkezett. Ekkor a szomszéd mesterek megérkeztek; az öreg ur beesületből közülök a legérdemesebbet kínálta meg az orgonával. Ferkónak tiszte volt az orgona körüli segédkezés. A szent mise megkezdődik, a megtisztelt mester rá kezd az orgonálásra és éneklésre; Ferkó segíti az éneket, kinek angyali édes hangja a mester fülét megütvén, ez önkénytelen a gyermekre pillant, és azt véli: ebből, ha jó kezek közé kerül, még kedvelt falusi mester válhatnék.

(Folytatása következik.)

Városi levelek.

XXXV.

„Megyek, azt sem tudom hová, de csak megyek,
Vagyon mostan szörnyű, menni való kedvem,
A kószálás tarka-barka köpönyөгét
Nyakamba vetettem.” K e m e n e s.

Pécs — Utazási viszketeg. — Qui multum peregrinatur. — Természetturkáló. — Művelt világ. — Nővilág. — Iparos világ.

Ha mindenki annyit kószált volna már, mint uri magam, már rég kineveztek volna természetvizsgálónak, és esekélységem még tiszteletbeli sem lett... de még lehet. A mi halad, el nem marad. Egyébiránt nem sovárgok utána.

Eszembe jut, hogy vidékünkön a természetvizsgálókat elneveztek természetturkálóknak; mert mintegy mindent fölturkálva, bővítik ismereteiket és tapasztalataikat.

Minden utas kisebb-nagyobb mértékben turkáló, mert figyelmét mindenre kiterjeszti.

Hivatalomhoz köve nem mehetek tetszésem szerint, és azért most az egyszer másféle utazást teszek olvasóim társaságában. Fussuk be a világot és vegyük bonczkés alá a művelt, nő- és iparvilágot.

A műveltség szép s kívánatos, csak ne legyen álműveltség. Vannak, kik a műveltség aláreza alatt viszáleseknek tömjéneznek. Ezekhez van, kegyes engedelmeikkel, néhány szóm.

Beszéljünk levett kalappal, szóljunk magyar őszinteséggel. Műveltség-e az, ha valaki azt csupán külsőségekben helyezve, tagjait oly kimérien járta, mintha dróton huzná; ha balkézrel eszik; ha pumi kutyákat hordozgat; ha madarainak nevelésére több gondot fordít, mint, sajnos, saját gyermekeire; ha a „finom társalkodó-könyv“ minden szabályait kívülről tudja, azokat életbe lépteti, és szerencsétlennek tartja magát, ha azok ellen néha véletlenül is vét, ellenben Isten parancsaival mi sem gondol; ha minden legkisebbjüggel, ha figyelemmel kíséri, ki a legelső tánczosnő Párisban stb. és végzettségét nem ismeri; ha kifogyhatlan a bókokban, és a tisztelet fő tárgyát, az Istent, megveti; ha testét fölpiperi égsz a tulságig, óra számára gyönyörködik a tükör előtt; ha testere mindent ráaggat . . . lelkét pedig elhanyagolja? . . . Ime ezek az álműveltek, kiknek iskoláit szorgosan kerülnünk kell.

A valódi műveltség szerintem abban áll, hogy ugy képezzük magunkat, mint Isten ohajtja, és főgondot a lélekre fordítsunk, nem pedig a testre, mely annak alárendeltje.

A műveltség igen szépen összefér a vallással. Az egyház az, mely minden időben terjesztette a műveltséget. Az evangélium világával megtérítette a sötétségben tepsedt pogányokat, s keblökben az emberi méltóság hamvadó szikráját új s magasabb föllángolásra élesztette; fékezte a barbárság vérontásait, szelid érzelmeket lehelt gyermekeinek szívébe; a rab-szolganak leszedte lábairól a láncokat; a nőt fölemelte gyalázatából; megtanította népeit földjök barázdáiban kincseket, a tudományok és művészetek csarnokaiban élvezeteket keresni, dusabbakat, biztosabbakat, áldásosabbakat azoknál, melyeket fegyverrel szereztek. Ne nevezze tehát senki az egyházat a sötétség anyjának, hanem gondolja meg, hogy többet eszközöl a műveltségre, mint azon szájhős tudakosok, kik lármájok által akarják mutatni, hogy műveltek; kik a pápa, papság, jezsuiták ellen uton-utfélen kikelnek, nem gondolván meg, hogy maguk alatt vágják a fát.

Utazzunk tovább, vizsgáljuk a nővilágot. Itt is vannak visszaélések. Legelőbb is nem tetszik nekem, hogy a nőket szóval, írásban ezen bálványozó czímmel illetik: „imádlak.“ Ezen mételey nagyon elharapódzott. És ők e czímet elfogadják; persze Éva gyarló leányaiban is megvan azon esikládoztató nagyravágyás, mely az első asszonyban volt, ki az ördög incselkedéseinek hívén, Istenhez akart hasonló lenni. De aztán megjárta.

Ezen szó „imádás“ csak a jó Istent illeti, és másra alkalmazva bálványozást foglal magában. Szent hitünk még Máriát, az angyalokat, szenteket sem imádjá, csak tisztelni parancsolja: és mi az embereket imádjuk? Ez nem járja. Ti nők, ne fogadjátok el e czímet; ismerjétek el, hogy nem vagytok rá méltók.

Persze szépek a katholika egyház szertartásai, s innét lopják a szegény férjezők kifejezéseiket. Így lehet olvasni: oltárt emelek szivemben, és a szeretet örök tűzét gyujtom meg rajta áldozatul. Roszul hangzanak a legszebb szavak is, ha a Teremtőtől teremtményre alkalmaztatnak.

Honleányok, higyétek el: aljas hízegő, ravasz róka az, ki efféle kifejezésekkel él; forduljatok el tőle.

Hát az iparos világ mit mond? . . . Haladás a kor jel-szava. Óriási léptekkel haladunk előre. De van-e köszönet benne?

Ugy látszik nagyon is a másik szélsőségbe estünk. Az anyagi a földi gondok tulságosan szaporodnak; megfélejtkezünk üdvözítőnk amaz arany mondatáról: „Keressétek mindenekelőtt az Isten országát s az ő igazságát.“ Hasonlítunk azon maghoz, melyet a törisek elnyomtak. Lelkünk nem liheget szabadon, a világi gondok rá nehezdednek.

Miért füstölögnek a gőzalmok, gyárok stb. még vasárnap is? Miért sietnek többen ép az Urnak szentelt napon vásárra? Miért tartják vissza istentisztelettől az üzerek ünnepeken is honn eseléideiket?

Nézetem szerint még a postának sem kellene vasárnap járni. Volna is az baj, ha a levelet, hírlapot stb. egy nappal később kapnók! Némelyiknek ugy is korán jön meg így is.

Nem fog tulzónak nevezni senki, ha azt sürgetem, hogy a z Ur napját megszenteljenitök számára szigoru törvényt

kellene hozni; és több áldás, több béke volna a családokban.

Te iparos, bizzál Istenben, és nem fogsz csalódni. Ő az, ki az égi madarakat s mezei lilomokat táplálja, rólad sem fog megfélejtkezni. Kérj tőle bármit, megnyered.

De mit nem adhat a világ,
Az ég megadja azt;
Siess a szent kereszt alá,
Azon van a malaszt.

Mendlik Ágoston.

Katholikus hitélet.

Szentes, jul. 26-án 1861. Hogyha olykor nem-hittestvéreink török el a pálczát fölöttünk a bucsujárásokért, ezt nekik megbocsátjuk egész keresztényi jóakarattal; de hogy sokszor saját hittestvéreinktől haljuk a kárhoztatást, ez méltán fájhat. Batran kimondjuk, hogy az ő állításaik, mintha a bucsujárások az állam közgazdaságára nézve káros befolyással volnának, alaptalan; mert a nagyobszerű s több időt igénybe vevő bucsujárások leginkább tavaszkor vannak, a mikor még a dolog ideje el nem érkezett. . . Ha pedig nyáron is történnek bucsujárások, ezek nagyobbára a szomszéd városokban templomszentelési évfordulat ünnepeire szorítkoznak, melyek többnyire a hétköznapiokról áttétnek a következő vasárnapokra. Megjegyzendő itt még a bucsujárások elleneinek állítására azon körülmény is, hogy az ily szent menetekben rendszeren az agg férfiak s nők és gyermekek vesznek leginkább részt, nehogy, ha hétköznapon tartatik az egyház napja, a munkás kéz elvonassék a dologtól.

Valódi lelki épüléssel vettünk részt szomszéd városunkban, Szentesen mai nap, mint szent Annának, a templom védasszonyának ünnepén, hová Csongrád városunkból is szent menettel szép számmal sereglének a hívők, s mondhatjuk, hogy, bár kivételként e helyen szent Anna napján — pénteken — tartaték is meg az ajtatosság, mégis oly szép sereg jelent meg az istentiszteleten, miszerint a meglehetős nagyságu templom nem volt képes befogadni a buzgólkodókat; hanem a templomon kívül is több ezerezen meghatólag végezék az ajtatosságot. A szent misét, melyet a helybeli lelkész, ngs L e e b Mátyás apát ur egész fényvel végzett, egy nagyszerű körmenet előzte meg. A szent szónoklatban jelesen fejtegeté nt. P r o h a s z k a segédlelkész ur az anyai kötelmeket, sz. Annát, mint anyát, példányképpül állítván föl a gyermekek nevelése körül. Sz. mise után az érdemben megöszült, de fiatal lelki apát s esperes, L e e b Mátyás ur ő nagyságánál valánk szerencsések a bőkezűséggel rendezett ebéden részt vehetni, hol több érdemes egyházi férfiakért poharak emellettek, s nevezetesen apát ur ő nsgáért, ki már ugyanezen egy helyen, Szentesen, 33 évet töltött, mint lelkész. — Megemlítendőnek véljük itt azt is, hogy minket valóban meglepett a szentesi kath. nép buzgósága, annyival is inkább, minthogy Szentesnek nagy része protestans hitfelekezetté, s kimondók magán-körben is azon véleményünket, hogy a szentesi népkölesönös becsüléssel viseltek egymásnak vallásos szokásai iránt, mit, fájdalom! nem mindenütt találunk így. — Adjon az ég továbbra is Szentleket a szentesi hiveknek, hogy őket késő unokáink is ily buzgóknak s jámboroknak ismerjék! . . .

Sohlya Antal.

Tarozal, julius 29. 1861. Folyó hó 23- és 24 dik napjain tartottuk meg az első és második elemi osztályainkban a nyilvános vizsgálatokat. Az 1-ső osztálybeli tanoncokkal is, daczára gyenge koruk-s gyakori kimaradásuknak, meg voltunk elégedve; de a 2-dik osztályba járó 36 ifjunak feleletét nem csak kielégítőnek mindnyájunkat. sőt bámulatra is ragadának s elismerésre szakértő derék ujtanítónk, M i e s k e y János ur iránt. — Jul. 24-én szent mise után 8 óraker belépévn, szép vendégserég élén, az illatos virágokkal ékesített s legszebb élő remény-virágbimbókkal telt iskolába, azonnal egyik ifju által remek beszéddel fogadtatánk. Örömkönyekkel telt szemünkben csak hálás elismerésünk legdrágább gyöngycit láthatta. Az üdvözlő beszédnek s nt. helybeli plebanos és igazgató ur rövid bátorító szavainak bevégeztével következett a hittan-, ó- és uj-szövetségi biblia-, magyarok története-, természetrajz-,

földleírás-, magyar nyelv- és számtanbéli vizsgálat; s az ifjak között egy sem találtott, ki kielégítő feleletet ne adott volna. Minek következtében nem csak mi papok, hanem a jelen volt szülők is fáradszorgalmu tanítóknak, megkezdett terhes pályáján, isteni áldást, béketűrést, kitartást s igen hosszú életet kívántunk. Befejezésül a nt. plebános és igazgató ur kenetdus szavaival mindnyájunk érzületét híven tolmácsolva, a gyermekeknek atyai intést adott, tevékeny tanítónk iránt pedig teljes megelégedését fejezte ki. Ezzel azonban a mai valóságos örömnép koránsem ért véget. Épen távozni akaránk, midőn egy magát felsőbb iskolákra szánt ifju, társát versekben megszólítja, előadván: mily életmódot választand ő, ha Isten is úgy akarja. A megszólított viszont versekben felelt. Ezt követte a harmadik, negyedik és így tovább; a legkisebb is értelmesen s megakadás nélkül szavalt el versekben, minő életpályára szánta el magát. Valóban, hogy ennyi gyermek közül egy sem jött legkisebb zavarba is, ez derék tanítónk szakavatottságának tulajdonítandó, kit nem esupán az egyháznak bti gyermekeket, édes hazánknak hasznos polgárokat s erényes honfiakat neveljen. A jeles vizsgálatot délutáni egy órákor egyik ifju elérzékenyítő beszéde fejezte be, ki társai nevében az igen tisztelt igazgató kegyességét s hön szeretett tanítójok tíz hónapi fáradságát megköszönvén, iskolatársainak „Isten-hozzá”-ot csak akkor rebeghetek ajkai, midőn már szeméből a könny zápora folyi megszűnt. Könyeztünk mi is, s én nem is képzelhetek magamnak oly közömbös hideg-keblűt, kit e jelenet meg ne indított volna. A jelen volt szülők szerencsésekknek érezék magukat, ha a tanító urnak fáradságáért köszönetet mondhattak, vagy legalább is kezét hálásan megszoríthatták. Meg kell még itt hálásan említenem kitűnő tudomány tek. W a l t h e r László urat, ki tisztes aggkora daczára 5 egész óráig tartó vizsgálat beesés jelenlétével ünnepeleysébbé tenni sziveskedett; ki is áthatva a gyermekek ügyességétől s meglepő feleleteitől, a szegényebb tanoncokat egyenkint szép kis öszszeggel ösztönül megajándékozni kegyesedett.

Hitélettünkre vonatkozólag ezuttal csak azt tudatom kath. hittestvéreimmel, miszerint az „Elő-rózsafüzér-társulat” nálunk is szépen virágzik, s a Mindenszentek királynéját minden szombaton, ünnepe- és vasárnapon délután az Isten házában a szent olvasó ajtatos elmondásával buzgón s épületesen tiszteli. E társulat diésértére legyen mondva, hogy ez nem csak ajakkal diéséri az Isten s tiszteli Máriát, hanem tehetségéhez képest áldozni is kész a templom ékítésére, Isten diésőségére s Mária tiszteletére. Így most is a társulat tagjai saját költségükön Pesten egy gyönyörű zászlót rendeltek meg, mely már ünnepeleysen meg is szenteltetett. Ezenkívül más két zászlóra is adakoztak, melyek tek. W a l t h e r ur gazdag adakozása folytán szintén diésesítik már szentegyházunkat. A szószekeket drága kékselyem, s ezüsttel kivarrt kelmével borították be. Szóval: hivenk jobbjai Isten diésőségét s legkegyesebb Anyánk, a b. szűz Mária tiszteletét nem csak szóval, hanem tettel is előmozdítani buzgólkodnak.

S z e p e s y E d e .

Osló, július 25. Jó szándékuak által e kérdés támasztván: „Mit csinál Sopronban az oslói pap?” — illő és kedves kötelességünknek ismerjük arra megfelelőn s szerény válaszukat e jó lapok tisztelt olvasóival is közölni. Annak hire, hogy Oslóban a szent skapularéről nevezett fik-congregatio létezik, mindinkább terjedvén, megyénk székvárosában ismét többen nyilváníták azon hő óhajukat, miszerint a szentelt vállruha földatása által a Karmel hegyéről címzett boldogs. szűz Máriának fia s leányai sorába fölavattassanak; ergedtünk a hozzánk intézett kéresnek s a mult júniushó 20-án ngs R á c h szalez. Ferencz apát, soproni karonok és városi lelkész urnak kegyeles és baráti jóváhagyásával a Szentlélektről nevezett egyházbán reggeli 6 órákor 12 személyt a skapularéval fölruháztunk s még ágyban fekvő beteg kisaszonyhoz is elvezettetvén, azt saját lakában avattuk föl Mária gyermekeinek sorába. Tehát ez vala a czélunk soproni utazásunknak s nem is legelőszőr; mert már 1859-ik évi január 27. a soproni apácáknál tizenkét Orsolya-szűznek adtuk föl a szentelt vállruhát. Megemlítjük e helyütt, miszerint a congregatióknak Oslóban bejegyzett összes tagjai száma eddig 4809. — Engedje Isten, hogy a társulat

mindinkább növekedjék s bő gyümölcsöket teremjen! Egyszerű kis gyümölcsöt termett nálunk a cogregatio főünnepén, július 16-án; mert a helybeli leánysereg ajtatos buzgalmat ápolván a Karmelről címzett édes szűz anya Mária iránt, a társulat képét (boldogs. S t o h Simont ábrázolja, midőn a szép szűz Anyától átveszi a vállruhát) izletesen kötött virágkoszorúkkal ékesíté s a természeti virágok hervatagsága miatt azt vasárnapra újra és még szebben díszíté föl, a kép alá asztalkát is tevén, mely rakva volt koszorúkkal, virágbokréttakkal, s a szent mise közben két viaszgyertya is égván a kép előtt. Az egyházbá belépő azonnal fölismerte, hogy a sz. skapularé főünnepét és nyolczadát üljük.

Miután ezeket föl soroltuk, nem épen a legkedvesebb szerepet vagyunk kénytelenek magunkra vállalni s oly itél tet hozni, mely nem esupán az érdeklött személyt, hanem azokat is illeti, kik, midőn még tehették, az egyházi szent énekek szerzőjét s kiadóját vissza nem tartóztatták. *) Világosabban szólnak. E r d é l y i Klára világtalan hajadon, sz. Ferencz harmadik rendjének tagja, Radnán (Aradmegyében) lakozó elő-énekés- s előimádkozónő, nem tudjuk, hány év előtt azon szerencsétlen gondolatra jött, hogy sz. énekeket készít és nyomat a keresztény katolikusok számára. Szép, szép a lelkesülés, de nem elégséges, ha a többi megkívántató tulajdonok hiányoznak; s ekkor a közelállóknak szoros kötelessége, a rendetlen föllobbanást elfűjni, mert utóbb mint vészes áradat terjed és gátlatlanul működik. E r d é l y i Klára nem bir azon kellekekkel, melyek az egyházi énekek készítéséhez csekély véleményünk szerint megkívántatnak. Elég említenünk a magyar nyelvbéli járatlanságát, a mondatok ziláltságát, a rimek elhanyagolását, a logikai szabatos föl fogásnak hiányát, az örökös ismétléseket minden gyönyörködötő képek és hasonlatosságok alkalmazása nélkül. Egyébiránt, ha szentügyre veszszük a szegény hajadonnak világtalan voltát, melynél fogva meg fosztatott számtalan módoktól és alkalmaktól, saját lelke kelő kiképzésére szolgálándóktól, E r d é l y i Klára hajadon kevesebbé megrovandó volna, mintsem M e d g y e s y Kalaz. József, 80 évű és koru öreg mester (e címet maga adta magának), ki Esztergomban nyomatott, „Énekek a honti szentkiról” című verseszté- ben így kezdi: „Oh esudáknak esuda jele, hogy e pusztá lakó helye. Csütári kis pusztáján, Oh Mária! Jelentődött a szent kutban Jézus Anya.” Azonban, nehogy igenis messze térjünk fölvevett tárgyunktól, emondjuk XIV. B e n e d e c k pápának (e munkájában: „De servorum Dei beatificatione, l.br.III.) a vallásos látások s kinyilatkoztatások megítélésére vezető arany szabályát, miszerint az állítólagos látóknál Gerzonnak szavai szerint megkívántatik, hogy az alázatosság előzze meg, kísérje és kövesse. Igaz ugyan, hogy ez főleg benső tulajdon, s legilletékesebb bírása maga a sziveket és veséket vizsgáló Isten; de fölűnik annak hiánya az ember szemnek is, és fölűnik leginkább annak ellentéte, mely mivel nagyon roz, nagyon sok roz címet is visel; ugymint: hiúság, önhittség, diésvágy, gög, elbizottság, kevélység, nagyralátás, föl fűalkodás stb. — ráadásul: kenyérkereset. De méltán megrovandó E r d é l y i Klára hajadonban és egyházi énekeinek letisztázóiban, hogy a számos értetlen — mikor tudnillik a versnek föl áldoztatott az értelem — mondások között még bitágazatba ütköző állítással is találko- zunk. Egyik énekében üdvözli szűz Máriát és a 4 verszakban így szól: „Oh mutass be minket szerelmes Fiadnak, kit a t e r d e m e d tett vala itt n a g y n a k .”

Említett E r d é l y i Klára július 6-án érkezett Osliba, minthogy az „Örökös rózsafüzér”-ről személyesen kívánt magának tudomást szerezni, s amugy is azon szokása lévén, miszerint bérbe fogadott szekéren jár és árulja énekeit, imáit, könyveit s az élő lelki rózsafüzérhez való imajegyeket, e tájat is kívánta meglátogatni s kiváltképen Kapuvártot tanita ajtatos nőket énekre, imára s mint halljuk, predikálván is nekik estenneu a nyilt udvaron. Az örökös rózsafüzérre nézve utasítottuk őt az arról szóló kis könyvecske tartalmára, mint a mely már a Veszprém

*) Alkalmasint tudomásukra nem jutott; különben megrótták volna és pedig méltán, hogy az egyházi hatóság helybenhagyása nélkül, sőt mellözésével a vallás dolgaiba olyan avatkozik, kinek arra nincs sem hivatása, sem képessége.

környékén lakozó német társtagok kedvéért ugyan Veszprémben németül is kiadatott, s nyomtatott Pesten E m i c h Gusztávnál. A társtagok összes száma e mai napig 12,042 s újból jelentkezők irattak be komárommegyei Ács, Bőny, Nagy-Igmánd, Szend és Szomod helységekből.

Az örökös rózsafüzér terjesztésében fáradhatlan és kedves munkatársunkat kell bemutatnunk az édes két magyar hazának jó barátunkban, N e d v á r d y Antal urban, kinek bokros érdemeit az ajtosság élesztésében, vezetésében, az ol-tárok fölékesítésében, a bucsumenetek elrendezésében s általában minden jónak, üdvösnek fölkarolásában sorolják föl maguk, szülőföldünk lakosai, a jó győriek. Az érintett férfiú Győrött lakik és ezimadia mester; nekünk jelenleg személyes panasza folytán szólaniuk kell fölé, minthogy bizonyos F e r e n c z nevezetű kéregető koldus, visszaélvén az irgalmasok bizalmával, nem csak Győr tájékán, hanem távolabb is, hol N e d v á r d y urnak jámbor munkálkodása ismeretes, magát általa küldöttnek híreszteli s nevében alamizsnát kéreget, s Isten tudja, minő jó ezélokra, pénzt szedeget misékre, igérvén: miszerint legközelebbi eljövetele alkalmával elhozza azoknak, a kik árát előre lefizették, a szép rózsafüzereket (az ámitó azokat jerusalemi olvasóknak mondja), melyek minden hónapban újra kivirágzanak stb. Barátunknak ezen méltányos panasza figyelmeztessen mindenkit, hogy ő semmiféle ily igéretekekkel nem kecséget, és senkit meg nem bízott ily gyűjtések eszközésére; de még az illető hitrokonokat és főleg a helységek előjáróit a legszívesebben kérjük, miszerint azon pénz-szomjtól égő csalárd embert oly helyre tegyék, hol ama szertelen lán-gok elotassanak s a forró szenvedélyek meghűljenek s ennek utána sem ámitásaival a jó ügynek ne árthasson, sem a tiszteletre méltó férfúnak becsületét ne rongálhassa. Isten velünk!

J á k y F e r e n c z.

Évnegyedes tudósítvány a pesti Oltáregyletről.

Leiki örömistre szolgál, a folyó társulati év harmadik ne-gyedének végén hálatelt szívvel nyíltan bevallhatni, hogy ezen időközben is bővebb isteni áldásra méltattunk, mintsem remény-teni mertük volna. A tagok száma folyton növekedett. Jelenleg már 3515 tagot és 201 részvevőt számlál az egylet. Több fő-pásztor egyletünk érdekében új körlevelet küldött szét megyé-jében és remélhető, hogy az egylet legközelebb ismét egy püspöki székvárosban szintén oly lélekemelő ünneppélylyel fog megnyitvatni, milyennel az előbbi évnegyedben Székes-Fehér-várótt lón megkezdve. Eddigelő a jászoknál talál az egylet leg-nagyobb viszhangra. Jász-Apátin már az 1100-at fölülmúlja a tagok száma; Jász-Berényben számuk több százra megy; Dó-sán és Jász-Kis-Eren aránylag szintén sok az egyleti tag. Jele-sen egyletünk főfeladatának megoldásában tünteti ki magát mindenek fölött az istenfélő nép. A társulati alapszabályok III. 8. utasítása szerint a legfőbbesébb Oltári-szentségben jelen-levő Urunk Istenünknek minden adandó alkalommal nem csak maga rója le köteles tisztelet és szeretet adóját, hanem mind szóval, mind példával azon van, hogy ez mások által is meg-történjék. Jász-Berényben Krisztus koporsójánál a város mind-két templomában égő viaszgyertya- s fáklyával kezében foly-ton több tag imádkozott. Ugyanezt ismétlik ezen jámbor lelkek, valahányszor Szentség-kitéttel tartatik akár a reggeli, akár a déleesti isteni-szolgálat; és mióta az egylet itt életbe lépett, sohasem megy a pap az uti költséggel a beteghez, a nélkül, hogy imádkozók által, kik közül sokan lámpákba zárt égő gyertyával sietnek elő, ne kísértetnek, a havi közös isteni-tisz-telet napján pedig százan-kint járulnak a tagok a szent gyónás-és áldozáshoz. Ugy hiszünk, nem tévedünk, ha ezen örvendés-előmenetet a boldogságos szűz Mária Magyarországy védasz-szonya hatalmas pártfogásának tulajdonítjuk, kie vidéken igen számos társulatban tiszteltetik. Kétségtelen, hogy, mintán az Úr Jézus Mária által jött hozzánk, nem találhatunk biztosabb utat, melyen Jézushoz jöhetnénk, mint Mariát!

A mi szegény templomok fölsegítése érdekében történt, azt a november havában megjelenendő tudósítvány fogja mu-tatni. Itt csak röviden jegyezzük meg, miszerint az idei kiállít-

tás a tavalt sokkal felülmulva valamint az egyházi készletek, ugy az azokat megszemlélésökre méltató magas vendégek számára nézve is, kik között a főmagasságy bibornok herczeg-primás, hazánkknak többi, épen az országgyűlésen jelenvölt nagymélt. főpásztorával és az országbiró ő nagyméltósága hazánk több notabilitásával. — A pesti kiállítást más ket-tő előzte meg: az egyik Lovasberényben a grófi kastély-ban, a másik pedig Székesfehérvárótt a püspöki lakban, hol leginkább a Fehérmegyében készült egyházi kellékek tétet-tek ki közszemlére. Egerben is állittattak ki az érseki lakban ő nagyméltóságának, a ft. érseknek kegyes rendeletéből a kész-letek, melyekkel ezen főmegyének néhány temploma megaján-dékoztatott E kiállítások mindenütt egyrészt a kezek munká-ját Isten dicsőségére följáruló tagok buzgalmának növelésére, másrészt az egyletnek Isten előtti kedves föladata iránti rész-vét gerjesztésére szolgáltak. Az egylet által segélyezett szegény templomok plebánosai hiveikkel együtt az egyletért imádkozni ígérkeztek, és szavukat adták, miszerint mindent el fognak kö-vetni, hogy az egyletnek új tagokat szerezzenek; némelyek már is szép számmal küldtek be új tagokat, míg mások az egylet ja-vára kis gyűjtést rendeztek hiveik közt. A munkák jövő évre mindjárt a kiállítás után kezdetek meg és szakadatlanul folynak. Kik ezekben Isten dicsőségére részt venni akarnak, ilyent Pest-en közzellenül az angol-kisasszonyoknál, közvetve pedig az ülnökhölgyek- és terjesztők-nél, Székes Fehérvárótt báró S p l é n y i Henrik-nél, szül. Splényi Paulina bárónő, Lovasberényben az egylet nm. elnök-asszonyánál, Nagy-Szombatban gr. Z i c h y Lipótné, szül. S z t á r a y Mária grófnő, Sopronban gróf Szé-chenyi Pálné, szül. Z i c h y-Ferraris Emilia grófnő ő méltó-ságuknál, Jász-Apátin A n t a l Jánosné ő nagyságánál kaphat-nak. Ezen munkák körüli némi tájékozás végett a bizottmányi ülés határozatából kéretnek a plebános urak, hogy kérvényei-ket mostantól kezdve mielőbb beküldjék. Szükségesnek tartjuk, ismételve megemlíteni, hogy e kérvények a társulat nm. elnök-asszonyához intéztessenek, melyekben az illető templomok álla-pota világosan és kimerítően leirandó, a leginkább szükségelt eziknek névszerint kijelölendők, némely készleteknek, péld. az oltáriterítőknek, gyertyatartóknak stb. mértékét pontosan meghatározandó, a templomnak tökéletes leltárát esatolandó a kérvényhez, melyben minden darab mellett röviden megjegy-zendő, mily állapotban van. A leltár akár a ft. egyházmegyei, akár az alesperesi hivatal által hitelesítendő. E hivatalok egyi-kének bizonyítványa is szükségeltetik, mely által igazolva le-gyen, hogy a kérdéses egyház a kerületbeliek legszegényebbjei-nek egyike, és hogy helybeli segédeszközökkel vagy épen nem, vagy csak fölötté szűken van ellátva. Minden irat, ide értve a nm. elnök-asszonyhoz intézett kérvényt is (valamint minden egyéb az egyletet illető levelet) a plebánia peesétje alatt hiva-talosan az Oltáregylet igazgatóságához küldendő. A lefolyt év-negyed alatt a bevétel 1989 frt 65 kr. a. ér. 5 darab arany és 21 a. ér. frtól szóló államkötelezvény; a kiadás 1348 frt 83 kr. a. ér. — Egyleti szent ügyünk minden előmozdítójának szí-vünk mélyéből mondván: „Isten fizesse meg!” s mindazt, ki Is-ten országának terjesztését szíven hordja, egyletünk szent ügyének pártolására az Urban fölszólítván, ezennel egy sulyo-san beteg egyleti tagot, nagyérdemű elnök-asszonyunk szépre-ményű leányát, ifju gróf C z i r á k y Ludovikát, ajánljuk a ta-gok buzgó imába.

Különfelek.

— Ö eminentiája, Magyarország herczeg-primása és bibornok a helybeli irgalmas-nének intézetében levő elemi leány-nevelő iskolákat meglátogatván, megelé-gése jellel az ott ápolásban levő árvaleánykák részére 100 frtot, és az ugyanott létező bülesöde részére szintén 100 frtot adományozni méltóztatott.

— Nyilvános köszönet. Migos és főtisztelendő Peitler Antal József vácsi megyéspüspök ur Tápió-Györ-gye községben egy tágas és diszes templomot nagyrészen sa-ját költségen építtetett s a lakosokat, tekintve azoknak a su-lyos adóztatás miatti rongált helyzetüket, a készpénzbeli ter-hek viselésétől a legkegyelmesebben felmentette; — ugyan-

